

או שמא יעשיר, ויאמרו מממון תרומת הלשכה העשיר.

שאדם צריך לצאת ידי הבריות שלא יחשדוהו, כדרך שהוא צריך לצאת ידי חובה כלפי המקום.

וכמו שנאמר גבי בני גד ובני ראובן, שאמר להם משה: "והייתם נקיים מה' ומישראל".

וכן הוא אומר [במשל']: "ומצא חן ושכל טוב בעיני אלהים ואדם".

גמרא:

תמן תנינן שנינו במסכת שבת: מפנים בשבת חפצים ממקום למקום אפילו בד' וחמש קופות, ולא אסרינן משום שאין לאדם לעשות מעשים הכרוכים בטירחא בשבת, לפי שפינוי חמש קופות אינו נחשב טירחא.

ובדין זה רבי זעירא שאל את רבי יאשיה: כמה הוא שיעורן של קופות הללו, שאין בטלטולן משום טירחא האסורה בשבת?

אמר ליה רבי יאשיה: נלמוד את הסתוב, את שיעור הקופות שלא התבאר במסכת שבת כמה הוא, מן המפורש, משיעור הקופות של תרומת הלשכה, שמבואר כמה הוא.

דתניא בברייתא, המבארת אופן תרומת הלשכה:

בשלוש קופות של שלש שלש סאין, שהן עולים יחד תשעה סאין, שהן עולים סך הכל במשך השנה לעשרים ושבע סאין [שהרי ג' פעמים בשנה היו נותנים המעות לתוכן כמבואר לעיל], תורמין את הלשכה.

ונלמד מכאן שסתם קופות שיעורן ג' סאין.

שנינו במשנה: וכתוב עליהן [על הקופות שלתוכן תורמין את המעות] אלף בי"ת גימ'ל.

ומבארת הגמרא: מפני מה כתוב עליהן א' ב' ג'?

לומר שמסתפק לקנות קרבנות מן הקופה שנתרמה מן הלשכה ראשונה, קודם לשניה.

ומסתפק מן הקופה השניה קודם לשלישית.

וכדי שידע איזו מן הקופות נתרמה ראשונה, ואיזה אחריה, כתב על הראשונה א', ועל השניה ב', ועל השלישית ג'.

הואיל והגמרא למדה את שיעור גודל הקופות שיותר לפנות בשבת בלימוד של "סתום מן המפורש", מביאה הגמרא עוד דין הנלמד סתום מן המפורש:

תמן במסכת שבת תנינן: המוציא יין מרשות היחיד לרשות הרבים אינו חייב חטאת אלא אם כן הוציא כמות יין כדי שיעור מזיגת הכוס.

דהיינו, יין בשיעור כזה, שאם יוסיף עליו מים, כדרך שמוסיפין מים על יין חי, שאינו מזוג, לעשותו ליין מזוג [המוכן לשתייה] — יעלה בידו יחד שיעור כוס שלם.

ודבר ידוע הוא ששיעור מזיגת מים ליין לעשותו מזוג, הוא ג' חלקים מים על חלק אחד יין. אבל עדיין לא ידעינן כמה הוא שיעור הכוס, שהמוציא יין כדי מזיגתו, יגיע לשיעור שחייב על הוצאתו.